

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในปัจจุบัน โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเป็นโลกในยุคที่เรียกว่า ยุคโลกาภิวัตน์ (Globalizations) หรือ โลกไร้พรมแดน (Borderless World) หรือยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology – IT) แสดงให้เห็นว่าโลกเราได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมาก ยิ่งถ้าเป็นโลกของเศรษฐกิจ การบริหารจัดการการอุตสาหกรรมแล้ว ถือว่าเป็นโลกที่มีการแข่งขันสูงมาก ดังนั้นการศึกษาจึงได้รับผลกระทบตามไปด้วย (สุโท เจริญสุข. 2549 : 37)

ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านวัตถุ แต่ในทางกลับกันก็เกิดวิกฤตการณ์ทางด้านคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่งการที่จะพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าได้นั้น นอกจากจะต้องนำทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด หนึ่งในทรัพยากรเหล่านั้นที่ถือว่ามี ความสำคัญก็คือ ทรัพยากรบุคคลซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) ได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศโดยยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาเพื่อมุ่งสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน ต้องพัฒนาคุณภาพคนในทุกมิติอย่างสมดุล ทั้งจิตใจ ร่างกายความรู้และทักษะความสามารถ เพื่อให้เพียบพร้อมทั้งด้านคุณธรรมและความรู้ ดำเนินชีวิตอย่างมีจริยธรรม (คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2554 : 9) เพื่อให้การพัฒนาประเทศมีความเจริญก้าวหน้าในอนาคตแล้ว ก็เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าอนาคตของชาติขึ้นอยู่กับทรัพยากรบุคคลที่จะก้าวสู่สังคม ซึ่งทรัพยากรดังกล่าวก็คือเยาวชนหรือนักเรียนในปัจจุบันแต่ปัจจุบันลักษณะของสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ตลอดเวลาและเป็นไปอย่างรวดเร็วตามกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ด้านเศรษฐกิจและสังคม ด้านเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงจากระบบเศรษฐกิจภาคเกษตรมาเป็นภาคอุตสาหกรรมมีการนำความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ทั้งในด้านการสื่อสาร โทรคมนาคมการคมนาคมขนส่งก็มีความสะดวก มีการแข่งขันในการเพิ่มผลผลิตสูง

ด้านสังคมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคมเปลี่ยนแปลงไป การติดต่อสัมพันธ์กันของคนในสังคมมีลักษณะเป็นทางการมากขึ้น จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้มีการรับเอาวัฒนธรรมจากภายนอกเข้ามาในประเทศอย่างรวดเร็ว อีกทั้งปัญหาการเพิ่มของประชากรที่ทำให้คนต้องต่อสู้ดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดของชีวิตซึ่งสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงของสังคมจึงส่งผลต่อบุคคลในสังคมทั้งทางตรงและทางอ้อมทำให้บุคคลต้องปรับตัวเข้ากับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง แต่เมื่อคนปรับตัวให้เข้ากับสังคมไม่ได้ความไม่เป็นที่เรียบร้อยย่อมเกิดขึ้นเสมอจึงก่อให้เกิดการขาดวินัยในสังคม ความเป็นจริงที่ยอมรับกันอย่างหนึ่งก็คือ ความต้องการความสุขของสังคม มนุษย์จะอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขก็ต่อเมื่อสังคมนั้นเป็นสังคมที่มีวินัย บุคคลในสังคมยึดถือปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่สังคมกำหนดหากสังคมนั้นขาดระเบียบวินัยความวุ่นวายก็จะเกิดขึ้น วินัยจึงมีความจำเป็นอย่างมาก การปลูกฝังระเบียบวินัยให้เกิดขึ้นและดำเนินไปได้ด้วยดีนั้นก็ต่อเมื่อบุคคลได้รับการอบรมและเรียนรู้จนเป็นนิสัยติดตัว แหล่งที่ให้การอบรมหรือเรียนรู้ที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ก็คือ โรงเรียนหรือสถานศึกษา ซึ่งในแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 – 2559) ได้กล่าวถึงการพัฒนาชีวิตให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์นั้นต้องเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจสติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2554 : 6)

สถานศึกษา เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาโดยตรง และต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งมีความมุ่งหมายและหลักการว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2554 : 12) ทิศทางการพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) กำหนดขึ้นบนพื้นฐานการเสริมสร้างทุนของประเทศ ทั้งทุนทางสังคมทุนเศรษฐกิจ และทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง ยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” และอัญเชิญ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อมุ่งสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน” ดังนั้นยุทธศาสตร์การพัฒนาคนและสังคมไทยจึงให้ความสำคัญลำดับสูงกับการพัฒนาคุณภาพคน เนื่องจาก “คน” เป็นทั้งเป้าหมายสุดท้ายที่จะได้ผลประโยชน์และผลกระทบจากการพัฒนา ขณะเดียวกันเป็นผู้ขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อไปสู่เป้าประสงค์ที่

ต้องการ จึงจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพคนในทุกมิติอย่างสมดุล ทั้งจิตใจ ร่างกาย ความรู้และทักษะความสามารถเพื่อให้เพียงพอพร้อมทั้งทางด้าน “คุณธรรม” และ “ความรู้” ซึ่งจะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์ห้อย่าง “มีเหตุผล” รอบคอบระมัดระวังด้วยจิตสำนึกในศีลธรรมและ “คุณธรรม” ทำให้รู้เท่าทันการฉ้อโกง เปลี่ยนแปลงและสามารถตัดสินใจโดยใช้หลัก “ความพอประมาณ” ในการดำเนินชีวิตอย่างมีจริยธรรม ซึ่งอสังค์สุขจิตอดทนขยันหมั่นเพียร อันจำเป็น “ภูมิคุ้มกันที่ดี” ให้คนพร้อมเผชิญต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีและมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมอยู่ในครอบครัวที่อบอุ่นและสังคมที่สงบสันติสุข ขณะเดียวกันเป็นพลังในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจให้มีคุณภาพ มีเสถียรภาพและเป็นธรรม รวมทั้งการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นฐานการดำรงชีวิตและการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน นำไปสู่สังคมอยู่เป็นสุขร่วมกัน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2554 : 47)

ภายใต้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2542 : 5,14) และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 มีหลายมาตราที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนการสอนที่สนับสนุนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน โดยเฉพาะมาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 24 (4) จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา นอกจากนี้สถานศึกษาต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันภายนอกจากหน่วยงานสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาทุกด้าน ทั้งความรู้และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ มีความจำเป็นที่โรงเรียนจะต้องปลูกฝังให้กับผู้เรียนตั้งแต่วัยเด็ก โดยจัดให้มีกิจกรรมเสริม มีบทเรียนเพิ่มเติม โดยเน้นส่งเสริมการพัฒนาด้านจิตวิญญาณ จริยธรรม สังคมและวัฒนธรรมของผู้เรียน โดยเฉพาะพัฒนาหลักการในการจำแนกระหว่างถูกผิด และเตรียมผู้เรียนทุกคนให้มีโอกาสที่ดี มีประสบการณ์ของชีวิต และมีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและต่อส่วนรวม ช่วยให้เป็นพลเมืองดีเพื่อพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2545 : 12-28)

โรงเรียนบ้านแห่เจริญวิทย์ อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีภารกิจในการจัดการศึกษา 2 ระดับ คือ ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาถึงระดับชั้น ประถมศึกษาปัจจุบันมีนักเรียน 77 คน ครู 5 คน นักการภารโรง 1 คน อาคารเรียน 2 หลัง 10 ห้องเรียน มีหมู่บ้านในเขตบริการ 2 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านแห่ หมู่ที่ 3 และบ้านจิตประชา หมู่ที่ 16 ตำบลยอดแกง อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ทำนาทำไร่และรับจ้าง มีฐานะยากจน ผู้นำครอบครัว และคนวัยทำงานส่วนใหญ่ออกไป ทำงานหารายได้ยังต่างถิ่น บางครอบครัวมีปัญหาหย่าร้าง บางครอบครัวอพยพไปทำงานที่ กรุงเทพมหานคร ต้องฝากบุตรหลานไว้กับญาติ เช่น ลุงป้า น้า อา หรือปู่ย่า ตายาย ทำให้ เด็กขาดความรักความอบอุ่น ขาดการเอาใจใส่ในการอบรมป้อนนิสัยที่ดี จึงทำให้เด็กมีปัญหา เป็นเด็กก้าวร้าว ขาดระเบียบวินัย ขาดความรับผิดชอบและมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจาก บรรทัดฐานของสังคม อีกทั้งครูไม่ครบชั้นจึงเป็นการยากที่จะกำกับดูแลทั้งเรื่องการเรียนรู้ ความประพฤติ และจากผลการประเมินภายในของปีการศึกษา 2553 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการบริหารเพื่อประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานซึ่งกระทำโดยบุคลากรใน โรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน และผู้ปกครองนักเรียน เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2553 เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ช่วยในการปรับปรุงพัฒนาให้บรรลุเป้าหมาย ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ และทำการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาในการ ดำเนินงานการจัดการศึกษาของโรงเรียน พบจุดอ่อนในการดำเนินงานการจัดการศึกษา ในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะในมาตรฐานด้านผู้เรียนนักเรียนขาดวินัยด้านความรับผิดชอบ ในมาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ ในตัวบ่งชี้ที่ 1.1 ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ และในตัวบ่งชี้ที่ 1.6 ผู้เรียนปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อ ส่วนรวม นักเรียนมีวินัยมีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามระเบียบของสถานศึกษา และ หลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนาของนักเรียนอยู่ในระดับต่ำ สาเหตุมาจากนักเรียนขาด วินัยด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อสถานศึกษา ซึ่งส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียน การสอนและผลสัมฤทธิ์มากที่สุด จึงได้วิเคราะห์เกี่ยวกับความมีระเบียบวินัยด้านความ รับผิดชอบ พบว่า นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาขาดความรู้ ความเข้าใจ ในระเบียบการ แต่งกาย การรักษาความสะอาดของร่างกายและเครื่องแต่งกาย การส่งงานไม่ตรงต่อเวลา ไม่รับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ขาดแนวทางในการพัฒนาและเสริมสร้างควมมีวินัย ด้านความรับผิดชอบ

ต่อตนเองและต่อสถานศึกษา และครูประจำชั้นทั้ง 4 คน การสอนของครูไม่สอดคล้องใน เรื่องความรับผิดชอบของนักเรียนเท่าที่ควร ไม่มีการแก้ปัญหาเรื่องเด็กขาดเรียน ขาดการ อบรมในการสร้างความตระหนักให้นักเรียน เห็นความสำคัญของการตรงต่อเวลา ขาดการ ประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียนเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ของนักเรียน นักเรียนขาดการติดตามและการประเมินผล และการรายงานผลของการปฏิบัติ ด้านความรับผิดชอบต่อสถานศึกษา ได้แก่ ขาดความรู้ ความเข้าใจ ในแนวทางการ ปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา เช่น การรักษาความสะอาดห้องเรียน การ ปฏิบัติตนตามระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษา มาเรียนตรงเวลา แต่งกายเรียบร้อยถูกต้อง ตามระเบียบของสถานศึกษา (โรงเรียนบ้านแห่งเจริญวิทย์. 2553 : 3)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะครูผู้รับผิดชอบงานด้านวินัยนักเรียนของ โรงเรียนบ้านแห่งเจริญวิทย์ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเสริมสร้างความมีวินัย ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อสังคม จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการเสริมสร้างวินัย นักเรียน เพื่อส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนให้เกิดการพัฒนาด้านมีวินัย เพื่อให้ นักเรียนเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองเป็นเยาวชนที่ดีของชาติสืบต่อไป

คำถามการวิจัย

1. นักเรียนโรงเรียนบ้านแห่งเจริญวิทย์ อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ มีวินัย ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองอย่างไร
2. โรงเรียนบ้านแห่งเจริญวิทย์ อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ มีวิธีดำเนินการ เสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบต่อตนเองให้นักเรียนให้ดีขึ้นได้อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาวินัยด้านความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียน โรงเรียน บ้านแห่งเจริญวิทย์ อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อเสริมสร้างวินัย ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียน โรงเรียนบ้านแห่ง เจริญวิทย์ อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย

1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 4 คน ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้วิจัย

1.1.2 ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2, 4 จำนวน 3 คน

1.2 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ปีการศึกษา

2554 ทั้งหมด จำนวน 45 คน

1.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม จำนวน 21 คน ได้แก่

1.3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน

1.3.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 4 คน

1.3.3 ตัวแทนนักเรียน จำนวน 8 คน

1.3.4 ผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 8 คน

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2554 - เดือนกุมภาพันธ์ 2555

กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. กรอบเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน

โรงเรียนบ้านแห่งเจริญวิทย์ อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้กรอบแนวคิดในการพัฒนา 2 ด้าน ดังนี้ (เสถียรภัทร สมฤทธิ. 2548 : 46)

1.1 ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง

1.2 ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม

2. กลยุทธ์ในการพัฒนา

ประกอบด้วยกิจกรรมที่ใช้ประกอบการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน ดังแผนภูมิต่อไปนี้

2.1 กิจกรรมเสริมสร้างวินัย

2.1.1 ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ประกอบด้วยกิจกรรม คือ

- 1) กิจกรรมรณรงค์การแต่งกายให้ถูกระเบียบ
- 2) กิจกรรมรณรงค์การรักษาความสะอาดของร่างกาย
- 3) กิจกรรมเด็กดีมีความรับผิดชอบ

2.1.2 ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ประกอบด้วยกิจกรรม คือ

- 1) กิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบภายในโรงเรียน
- 2) กิจกรรมประกวดห้องเรียนสะอาด

2.3 การนิเทศ ติดตามประเมินผล

แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานเสริมสร้างวินัย

นักเรียนอย่างใกล้ชิด เพื่อรายงานให้ที่ประชุมทราบและนำข้อบกพร่องมาเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน

3. กระบวนการวิจัย

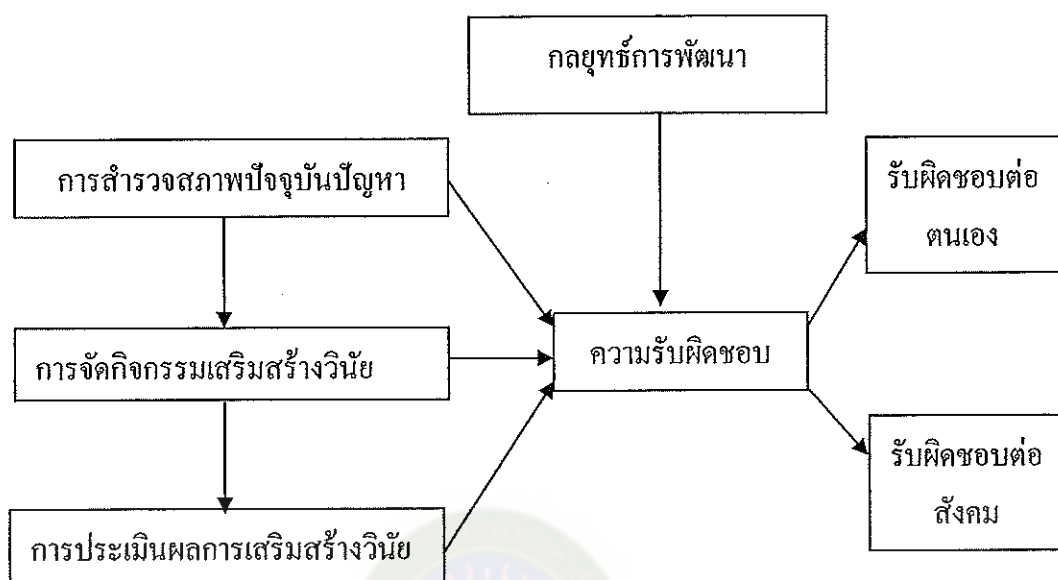
หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research Principle) ซึ่งนำเอาหลักการและขั้นตอนตามแนวคิดของ เคมมิสและแม็คแท็กการ์ท (Kemmis and McTaggart, 2001 : 169-170) เป็นกระบวนการในการดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบไปด้วย

3.1 ขั้นการวางแผน (Planning)

3.2 ขั้นการปฏิบัติการ (Action)

3.3 ขั้นการสังเกตการณ์ (Observation)

3.4 ขั้นการสะท้อนผล (Reflection)

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. วินัยด้านความรับผิดชอบ (Discipline on responsibility) หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงถึงการเป็นผู้มีวินัยด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง และความรับผิดชอบต่อสังคม ดังนี้

1.1 ความรับผิดชอบต่อตนเอง หมายถึง การดำเนินการตามมาตรฐานด้านผู้เรียน ได้แก่ การมาโรงเรียนให้ทันเวลา การปฏิบัติตามระเบียบของสถานศึกษา โดยเฉพาะการเข้าแถวเคารพธงชาติและปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ การสนใจกิจกรรมการเรียน และรับผิดชอบงานที่ครูมอบหมาย การแต่งกายเรียบร้อยในสถานการณ์ต่าง ๆ ความสุภาพเรียบร้อยและมีสัมมาคารวะต่อครูและผู้ใหญ่ และการมีมารยาทในการรับประทานอาหาร

1.2 ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การดำเนินการที่ผู้เรียนได้มีการรักษาความสะอาดของห้องเรียน โต๊ะ เก้าอี้ การรักษาความสะอาดบริเวณนอกห้องเรียนที่รับผิดชอบ และภายในบริเวณของโรงเรียน ตลอดจนทั้งการมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน

2. การเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความรับผิดชอบ หมายถึง กระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดเปลี่ยนแปลงคุณภาพการมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนบ้านแห่งเจริญวิทย์ ในด้านความรับผิดชอบ 2 ลักษณะคือ ความรับผิดชอบต่อตนเอง และความรับผิดชอบต่อสังคม

3. การนิเทศ หมายถึง การกำกับ ติดตาม ให้การช่วยเหลือและให้คำปรึกษาในเรื่องการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน ให้เป็นไปตามระเบียบของโรงเรียน แก่กลุ่มผู้ร่วมวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียน โรงเรียนบ้านแห่งเจริญวิทย์ มีวินัยด้านความรับผิดชอบ เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง และชุมชนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในโอกาสต่อไป
2. เป็นข้อมูลและสารสนเทศสำหรับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นที่สนใจนำไปประยุกต์ใช้ในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความรับผิดชอบให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น